

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/48816 6K-12

Türkiye Büyük Millet Mec
Başkanlığı
Tarih: 21/10/2021 17:21
Sayı: E-120.07-
GID 0899929
SOF

Sayı : E-54045643-610-2732185

Konu : Soru Önergesi 7/48816

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09.08.2021 tarih ve 43452547-120.07-853067 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Ankara Milletvekili Sayın Tekin BİNGÖL'e ait 7/48816 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş 7/48816 (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 8097E8C5-3EBD-4639-A482-C724E577F6BE

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Vahdettin ŞANLI

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 96

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN TEKİN BİNGÖL'E AİT 7/48816 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Tımarlı Regülatörü'nün gölalanı çok küçük olmasından dolayı mikro klima değişmesi, bunun sonucunda da bitki örtüsü, habitatlar ve biyotoplar üzerine olabilecek olumsuz etkiler beklenmemektedir. Söz konusu projenin üzerinde yer aldığı nehrin su kalitesinde önemli bir etki söz konusu değildir.

Ayrıca, proje kapsamında doğal yaşamın devamı için ÇED Genel Müdürlüğü'ne göre %10 can suyu bırakılacaktır. Bu durumda can suyu miktarı; Tımarlı Regülatörü için 1,5 m /sn olacaktır. Ortak tesis olan Tımarlı Regülatörü'nün işletimi DSİ Genel Müdürlüğüne ait olup, protokolle Kızıllırmak Sulama Birliğine devredilmiştir. Tesisin işletilmesi ve bakımı ile bırakılacak can suyu konusunda DSİ nihai söz sahibi olup, yeterli miktarda su yatağa bırakılmaktadır.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında özel sektör tarafından inşa edilen HES'lerin denetimi, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 12.05.2015 tarihli ve 29353 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren "Su Yapıları Denetim Hizmetleri Yönetmeliği" çerçevesinde HES'lerin proje onayı, denetimi ve kabul işlemleri DSİ tarafından yapılmaktadır. 2013/15 Genelge kapsamında; varsa olumsuzlukların tespiti ve giderilmesi maksadı ile DSİ Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü ve Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri merkez ve taşra teşkilatı teknik çalışanlarından her il için ayrı ayrı oluşturulan heyetler ile gerek inşa safhasında, gerekse işletme döneminde genel bir izleme ve kontrole tabi tutulmaktadır.

Söz konusu izleme ve kontrol heyetleri tarafından kontrol listesine uygun olarak en fazla ikişer aylık periyotlarda izleme ve kontroller yapılmakta, denetim sonuçları bir tutanak ile Bakanlığa gönderilmektedir.

İnşaat faaliyetleri devam eden HES'lerin fen ve sanat kaidelerine uygun olarak inşa edilmelerini sağlamak amacı ile Su Yapıları Denetim Hizmetleri Yönetmeliği, DSİ Hidroelektrik Enerji Üretim Tesisleri Denetim Hizmetleri Yönergesi ve 2020/11 sayılı Genelge hükümleri doğrultusunda denetim faaliyetleri yürütülmektedir.

Proje içinde yer alan su yapıları dolayısıyla da iletim kanalı onaylı projelere göre DSİ kontrolünde yapıldığından imalatlarda proje dışına çıkılması, dolayısıyla onaylı projede yer alan kotların altında bir noktadan su alınması mümkün değildir.

Tımarlı HES Projesi'nin iletim kanalı yaklaşık 20 kilometre, kuyruk suyu kanalı 3 kilometre olan bu tesisin 8 köy ve bu köylerdeki 187 parselden ve iletim kanalının 3 kilometrelik kısmının da çeltik tarımı yapılan bölümden geçmektedir. Arazilerinin kamulaştırılan kısımların bedelleri bankaya yatırılmıştır. Gelen şikâyet ve talepler değerlendirilerek mağduriyetler giderilmiştir.

Bakanlığımızca yürütülen HES projelerinde, havza master plan çalışmaları kapsamında projenin çevresel ve teknik yönden yapılabilirliğinin ortaya konulduğu farklı alternatifler çalışılarak proje formülasyonu belirlenmekte, proje rantabilitesinin hesap edildiği fizibilite raporları hazırlanması sonrasında ise proje yapımına karar verilmektedir. Hidroelektrik enerji

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

üretimi için hayata geçirilen bu projelerde, doğal hayatın korunması, insan, bitki ve hayvan su ihtiyaçlarının karşılanması önceliklidir. Ekolojik dengenin korunması ve sürdürülebilmesi, tarımda kullanılacak sulama suyu ihtiyacı, doğal hayat suyu temini, içme ve kullanma suyu tahsisi, kadim su hakları gibi tasarruflardan arta kalan su ile enerji üretilmekte ve bu husus firmalar ile imzalanan su kullanım hakkı anlaşmaları ile teminat altına alınmaktadır. Çevreyi ve ekosistemi bozmadan topoğrafik ve jeolojik şartlar dâhilinde, çevre ile uyumlu proje geliştirmeye hassasiyet gösterilmektedir.

Gerçekleştirilen/gerçekleştirilecek her HES projesinin doğaya olan etkileri, yapılacak saha düzenlemelerinin, ağaçlandırmanın ve/veya yeşil alan düzenlemelerinin ne kadar alanda, nasıl yapılacağı, bunun için seçilecek bitki ve ağaç türlerinin cinsleri ve bunun gibi önlemler ÇED süreci kapsamında detaylı bir şekilde değerlendirilmektedir. Ayrıca HES'lerin inşaat döneminde çevreye verilen tahribatın asgari düzeyde olmasına, kısa zaman içerisinde yapılan ağaçlandırma faaliyetiyle bölgenin eskisinden daha güzel bir hale getirilmesi üzerine çalışmakta olup, bu çerçevede doğaya yeniden kazandırılma projeleri hazırlanmaktadır. Oluşturulan göl alanlarında ve santral mevkilerinde rekreasyon alanları tasarlanıp uygulanmaktadır. Havzalar arası su aktarımından kaçınılarak her bir havza kendi içinde değerlendirilmektedir. Mümkün mertebe açık kanallı iletimler yerine kapalı (boru, tünel vb.) iletimler tercih edilmektedir.

HES tesisi ve iletim kanalı güzergâhı boyunca tüm kamulaştırma işlemleri tamamlanmıştır. Ayrıca HES iletim kanalı sağ ve sol sahilleri boyunca sulama suyu talep eden çiftçilerin bu kanaldan sulama suyu kullanmasına olanak sağlanmıştır. 2019 yılından bu yana işletmede olan Tımarlı HES tesisi nedeniyle çeltik arazilerinde ekim durdurulmamış, arazilerin tarımsal sulama suyundan mahrum kalması gibi HES projesinden kaynaklı çiftçilerin olumsuz etkileneceği bir durum oluşmamıştır.